

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története :: ::
Világ munkái egyesültek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vésebbé fejletnek saját jövője képét
mutatja Marx

NO. 9. SZÁM. VOL. IX. ÉVFOLYAM.

NEW YORK, 1911 JANUÁR 31.

EGYES SZÁM ÁRA 1 CENT.

EGYESÜLJÜNK.

Szövetségünknek gyakorlatilag legnagyobb horderejű célja kétségkívül az Amerikában élő magyar munkások egyesítése — a szocializmus jegyében. Ez nemcsak legfontosabb, de egyáltalán legaktuálisabb tennivalónk is. Elvi alapunk széleskörű megvitatás tárgyát képezte, melyből mindenki azt a meggyőződést merítheti, hogy azok az elvek, melyekre szövetségünket helyezzük, helyesek és hogy a felhozott ellenvetések nem annyira elvi alapunk ellen irányultak, mint függetlenségünk ténye ellen.

Amde mindenki meggyőződhetett és a jövőben még jobban meg fog győződni arról, hogy a mi függetlenségünk nem a szocializmusból, hanem a munkások közötti harcoktól való függetlenség. Nem az egységes nemzetközi osztályharcotól függetlenítettük magunkat, hanem attól a harctól, mely ebben az országban munkás és munkás között folyik.

Ezen harc továbbfolytatása helyett egy új célt tűztünk magunk elé, hozzánk méltóbb, a néginél, szocialistikusabb célt: a munkások egyesítésének célját. Ezt a célt, mint egy párt-tervezet főjéka nem valósíthatjuk meg, mert ha az egyik párt hivatalos programját valljuk a magunkénak, akkor ezzel elzárjuk a lehetőséget az elől, hogy a másik párt hivat, hogy a segélyeseket szervezzük és egyesítsük, míg egy pártoktól független szervezetben mindezek helyét foglalhatnák: építhetnek köztársaság, ami közös érdekünk: az egységes szocialista mozgalom, és követhetjük egyéni hajlandóságait, azon pártot támogatva vajánlag, amelyet helyesebbnek tartanak.

Látványos tehát, hogy konstruktív céljaink nem akadályosak, sem elvi, szocialistikus aggodalmakból eredő, sem gyakorlati nehézségek. Csak két dolog kell hozzá: **munkázesség és munkásöntudat.** Semmi egyéb nem kell céljaink gyakorlati megvalósításához, mint hogy akarjunk dolgozni és hogy szocialistákhoz méltó módon a munkások közötti szervezésén és ne rombolásán akarjunk dolgozni. Ha ez a két kellek elég számú elvtársban van meg, akkor mozgalmunkat siker fogja koronázni. Hogy az általunk vállalt munkához sok munkára kész és öntudatos proletár van szükség, azt nem titkolhatjuk el önmagunk előtt. És sok ilyen telik is — tőlünk magunktól is. A mi szövetségünkben is, ha jól körülnézünk, akadnak számszerűen, kik erre a munkára vállalkoznak és képesek is vállalkozásunknak eleget tenni.

Azonban van-e okunk feltenni, hogy csak a mi szövetségünkben vannak szocialisták? Hogy ez országban élő összes magyarjaink öntudatos szocialisták a mi szövetségünkben vannak? Vajon nem tehető-e fel, hogy a többi szocialista szervezetben is akadnak elvtársak — ha ugyan nem az elvtársak nagy többsége, — akik az igazi szocializmus: a munkások közötti egyesítése céljaira kaphatók volna? És nem tehető-e fel, hogy az a számos semleges csoport, melynek tagjai kipróbált szocialisták, szintén hozzájárulnak, mint olyanokhoz, kik az ő régi vágyukat akarjuk megvalósítani s a pártvita helyébe a szocialista egységet állítani?

A magunk ereje, munkázessége és munkaképessége mellett mi számítunk a remélhetőleg joggal számíthatunk az öntudatlanok szervezésénél az összes öntudatosok segítségére.

És ezért az öntudatlanok szervezésével párhuzamosan kell haladnia az öntudatosok, a szocialisták egyesülésének. Nem elég, hogy szövetségünk elhívja a szocializmus tanításait a kapitalizmus járma alatt fájtalan nyögő munkások körében, hanem szükséges, hogy egybeforassza és együtt tartsa mindazokat akik már rájöttek a munka és tüke ellentétére s ebből az ellentétből önmagukra nézve levonván a következményeket, az osztályharc alapján álló szocializmus katonáivá lettek.

Igazi szocialisták között, kik a szocializmus alapvető céljaival és tanításaival tisztában vannak és akik e célok érdekében és tanítások értelmében jóhiszeműen akarunk dolgozni, nincs és nem is lehet áthidalhatatlan ellentét. A részletkérdésben való véleményeltérések pedig a kellő jóakarattal kiegyenlíthetők.

Hogy ebben a jóakarabban a mi részünkről nincs hiány, azt talán töltőleges bizonyítanunk. És ha a jelek nem esznek, az Amerikai Szocialista Szövetség tagjai is át vannak hatva a kérdés fontosságától. Erre a körülményre engedelmek következtetni ama közlemények is, melyek az "Előre" hasábjain az utóbbi időben az egyesülés kérdésében megjelentek. Érthetőnek tartjuk azt is, hogy e cikkek egyike-másika lényegileg a Szocialista Párt részére csinált

propaganda és értjük azt is, hogy az ilyen célzattal írt cikkek kifogásolják szövetségünknek a pártoktól való függetlenségét.

Az a cikk, mely az "Előre" január 21-iki számában megjelent, eléggé bizonyítja a függetlenség helyességét és így nem szükséges, hogy a "Socialist Party" című cikk ez irányú aggodalmait ezen a helyen is eloszlassuk. Annál szükségesebb hangoztatnunk az utóbb említett cikk állításával szemben, hogy **szövetségünk nem politikaiellenes, nem az I. W. W. csoportja, nem szindikalista csoport.** Szövetségünkben igenis vannak egyesek, akik nem feltétlenül hívei a politikai akciónak, vannak egyesek, kik hívei az I. W. W.-nak, vannak egyesek, akik szindikalisták. De éppen ugyanakkor szövetségünkben olyanok is, akik egyenileg hívei a S. P.-ba való belépésnek és olyanok, akik bensőleg máig fájlalják az S. L. P.-tól való eltávolodásunkat. De ezek a megállapítások mind csak egyes egyénekre vonatkoznak, kik azonban igen szépen meg vannak egymás mellett a szövetségben, mely — ismétlésképpen — plümn ényerzö, van egyétek. Egő etain m jük — nem politikaiellenes, nem I. W. W.-fiók és nem szindikalista szervezet, hanem tisztán és kizárólag olyan, mint amilyenek elvi nyilatkozata leírja.

Ez utóbbi tetsék mérlegelni azon kérdésnél, hogy "mi közünk lehet" egymáshoz, nem pedig egy képzeletbeli és nem létező ellenszenvet, melylyel szövetségünk a politikai mozgalom iránt állítólag viselkedik.

Hogy elvi nyilatkozatunk a forradalom mellett és a reform ellen nyilatkozik, ez aligha lehet komoly ellenvetés olyan valaki részéről, aki büszkén vallja, hogy az a párt, melyhez ő maga is tartozik, szintén forradalmi párt. Hogy a "forradalmiság" népszerűtlen az egyház, a polgári iskolák és a tőkés intézmények karmában selylődő nép előtt, azt elismerjük. *Mindenki a szocializmus, azt mindenki a szocializmus* népszerűtlen azok előtt "kik számára minden elképzelhető igazság meg van írva a bibliában." De ez még nem elég ok arra, hogy törekvéseinkből, a szocializmus törekvéseiből bármit is engedjünk.

Ettől eltekintve, csak öröndetesnek mondható, hogy a "Socialist Party" című cikk írója kívánatosnak tartja az egyesülést és hogy ő is úgy tartja, hogy "minden szocialista legszentebb kötelességének kell hogy tartsa a népek és emberek közötti választalok rombolását."

És örömmel vállaljuk azt a munkát, melyet számunkra kijelöl, midőn ezt mondja:

"Ha a 'függetlenségek' a helyzet magaslátára akarnak állani, akkor csak rajta, ne várjanak addig, amíg az eljövendő szocialista egyesülés meglesz, hanem mint harcdezt szocialistákhoz illeik és elvárhatók, kezdjék meg a nagy, fárasztó, de dicső munkát: hordjanak a szocializmus épületéhez anyagot, annyit, amennyit éppen tudnak. A hatalmas építőmunkának ideje elérkezett, minden egyes ember ki kell vegye részét belőle s ha mindenki megteszi kötelességét, ugy a Magyarországból kiülődött proletárok lesznek azok, akik a szocialista egyesülést elősegítették, mondhatni megteremtették."

Aki ebben a dicsőségben osztozni akar velünk, azt örömmel látjuk.

MUNKÁSORS.

Green Marival, egy bányamunkás özvegyével és árvaival esett meg az alábbi eset:

A szerencsétlen asszony férjét a Pennsylvania állambeli Shenandoaban munka közben halálos baleset érte. A bányatulajdonosok természetesen ügyet se vetettek az özvegyre és árvaikra, akik miután kenyérkeresőjüket átadták az anyatölcnek, a legnagyobb nyomorral álltak szemben.

Az asszony értett a szövömesterséghez. Eladta tehát minden ingóját-bingóját s ennek jövedelméből a New Jersey állambeli Patersonba utazott, ahol tudvalegőleg sok a szövőgyár s ahol ennél fogva munkához remélt jutni. Hasztalanul járta azonban sorra a gyárakat. Utolsó centje is elfogyott, se hajléka, se kenyere nem volt. A dermesztő hidegben nem merte éjjelenként lerongyolódott gyermekeit az utcán hagyni, kimenekült hát velük a temetőbe, ahol véletlenül egy nyitott kriptára akadt. Ott huzta meg magát gyermekeivel egy koporsó tövében. Éheztek és fáztak, de a sivatós szél nem járhatta keresztül rongyjaikat.

Mikor rájuk akadtak, mér félholtak voltak mind a hárman. Az asszonyt a kórházba szállították, a gyermekeket egy menhelybe.

MUNKÁSOK! ELVTÁRSAK!

Kétes értékű hazafiak és szolgálatukra kész egyesületek Magyarország haladásának, fejlődésének legátalkodottabb ellenségét, Apponyi Albert gróft Amerikába hívták vendégzereplésre, hogy valahogy kireperálják a hirvenésett sok fölött, amelyet a gyászos és becstelen koalíciós politika rányomott.

Minden IGAZ hazafi, aki valóban szeleti Magyarország sokat szenvedő népét, megütözéssel vesz tudomást Apponyi Albert gróf megérkezéséről mert tudja, hogy a minden politikai tisztességből kikopott férfiú volt az, aki hatalmi vágyból megakasztotta az ország rendes menetét és uralomra jutva többi korrupt miniszterekkel együtt kiszolgáltatta az országot teljesen a papoknak és nagybirtokosoknak. A koalíciós kormány panama szennyeseit most tisztítják Magyarországon. Nekünk, Amerikában élő öntudatos munkásoknak, ama milliónyi elnyomott érdekében és nevében, akik odahaza selylődnék, ki kell fejeznünk megvetésünket a jeles gróf érkezésekor és mindenütt, ahol fellép ártani Amerika népet és magyarjait. Hadd érezze a politikai elvtelenség vezére azt a sok keserűséget, amelyet Magyarországból távozva, még az ország határánál is az általa és a többi koalíciós miniszter által létesített határrendőrség brutális eljárásával majdnem minden bevándorlónak okozott.

New York magyar munkásszervezetei 1911 február 6-án, hétfő este 8 órakor az Uj Sokol Hall-ban (525 E. 72nd St.) nagy tiltakozó népgyűlést rendeznek. Minden öntudatos magyarjaink munkásnak kötelessége e gyűlésen megjelenni!

"ELKALLÓDOTT" A HITKÖZSÉG PÉNZE.

Csinos kis botrány foglalkoztatja a new yorki magyarság egy részét. Nem kisebb dohogról van szó, mint arról, hogy a new yorki Szent Istvánról elnevezett római katolikus magyar hitközségnek pénzei a pénztáros kezén valahogy "elkallódtak".

Számadatai hamisaknak bizonyultak, mert oly kiadásokat mutatott ki, amelyeket soha ki nem adott s mikor az egyházközség legutóbbi gyűlésén a szemére vetették ezt, rágalmazási és kártérítési perrel fenyegetőzött.

Erre az egyházközség sem vette több tréfára a dolgot, hanem megette az ügyészségen a feljelentést. Az ügyész kieszközlötte Kozovics Ferenc ellen a letartóztatási rendeletet és ennek végrehajtásával az ügyészség egy hivatalnokát bízta meg.

NŐK VÁLASZTÓJOGA ARKANSASBAN.

Arkansas állam törvényhozásában jelenleg egy törvényjavaslat van tárgyalás alatt, mely a nők szavazójogával foglalkozik. E törvény javaslat értelmében minden 21 éves nőnek, aki polgára Arkansas államnak, éppugy megadatik a szavazójog, mint a férfiaknak.

GOMPERS S TÁRSAI FELEBBEZÉSÉNEK TÁRGYALÁSA.

Washingtonban január 27-én kezdődött meg aszovetségi legfelsőbb bíróság előtt a Bucks Stove and Range Companynak az American Federation of Labor ellen megindított perében a főtárgyalás. Lapunkban többször foglalkoztunk már e per lényegével s arról is hírt adtunk, hogy a társaság kiegyezett már a Munkásszövetséggel. A tárgyaláson a két fél képviselői bejelentették e kiegyezést, mire a bíróság elhatározta, hogy a bojkott-kérdéssel nem foglalkozik s csak a bíróság megsértésének a kérdése marad hátra. Ugyanis, midőn e harc javában folyt a társaság és a Munkásszövetség között, a Columbia districti Supreme Court kimondta, hogy a Munkásszövetségnek nem áll jogában hivatalos lapjában, a Federationistben a bojkottra való felhívást közölni. A bojkottra való felhívás és tilalom ellenére továbbra is megjelent s mint tudjuk, az alsó bíróságok "ezért Gompers 12, John Mitchell 9 és Frank Morrisson 6 hónapra börtönrre ítélte. Az ez ellen az ítélet ellen beadott felebbezés fog tehát rövidesen tárgyalásra kerülni.

ELVTÁRSAK!

OLVASSÁTK ÉS TERJESSZÉTEK A NÉPAKARATOT!

EGYRŐL-MÁSRÓL.

A GYERMEK ÉVSZAZADÁBAN.

Humánus nénikék elkeresztelték ezt a századot a gyermek évszázadának, azt érte ezalatt, hogy az emberiség végre kezd rájönni arra az értékre, mely a gyermekben lakozik és kezdi azt érdeme szerint megbecsülni. Hogy pedig a tények mit szólnak mindehhez, azt megtudjuk a következő berlini hírből:

Egész Németország fel van háborodva azon katonai fegyelem fölött, mely a német nyilvános iskolákban és különösen a gimnáziumokban uralkodik. Ezek az állapotok egy kis tízéves diák öngyilkosságával kapcsolatban kerültek most nyilvánosságra. A kis diák — szüleinek egyetlen gyermeke — a mult ősszel került a gimnáziumba. Erősen dolgozott szegényke — de csak nem tudott boldogulni. Ez ropantul szomorította a kis fiut, akit szülei mindenféleképpen vigasztalni próbáltak.

Karácsony reggelén, a szeretet napján, a gyermeknek saját külön ünnepén, a kis fiu szüleinek lakásán megjelent egy gimnáziumi tanár és a gyermeket szülei jelenlétében szidalmazni kezdte, azzal vádolva őt, hogy tisztességtelenül járt el, elmulasztván átadni több "intőcédulát", melyet a tanárfiu utasítása szerint apjának kellett volna megmutatnia. Majd az apát félrehívta azt tanácsolta neki, hogy vegye ki a fiut az iskolából mielőtt kizárják. Mialatt a tanár ezt a tanácsot adta az apának, a kis fiu megfélemlítve és reményét vesztve kiosont a lakásból, felment a ház harmadik emeletére és onnan az ablakból a kövezetre vetette magát. Mikor izgatott keresés után ráakadtak és felvették, egy pillanatra feleszmélt, azt mondván, hogy semmi rosszat nem tett s hogy ezental is jó lesz és még keményebben fog dolgozni.

Egy órával később meghalt.

HOLLÓ NEM VAJJA KI A HOLLÓ SZEMÉT.

Baldwin kormányzó és Roosevelt között ismét szent a béke. Ez a béke az utolsó pár hónapban a két államférfi között meg volt rendülve, amint diplomáciai nyelven mondani szokták. A mult évi választási harcok alatt ugyanis, amikor Baldwin Connecticut állam demokrata kormányzójelöltje volt, Teddy, a Baldwin egy munkás kártérítési ügyében bírói hivatását nem gyakorolta demokratikusan. Az ügyből a polgári lapok óriási "esetet" csináltak és gondosan megírták a drog lefolyását. Most azután a dolog azzal ért véget, hogy Baldwin eredeti szándékától eltérve, nem indít rágalmazási pört Roosevelt ellen, mert mint mondja, a tapasztalat arra tanította őt, hogy ez a lépés csak további újágharcot és szenzációhajhászatot vonna maga után, ami jelenlegi magas állásával nem fér össze.

NAGYSZABÁS MENEKÜLÉS AZ "ÉDES HAZÁ"-BÓL.

A magyarok kivándorlása ismét szédületes arányokat kezd ölteni. Mig az 1909. évben csupán 89,338 magyar vándorolt be az Egyesült Államokba és 21,631 vándorolt vissza. Adig 1910-ben 122,944-et tett ki a Magyarországból jöttek és 20,866-ot a visszavándorlók száma. A kivándorlók száma tehát erősen megsaporodott, mig a visszavándorlóké csökkent, olyannyira, hogy mig 1909-ben ez ország lakosságának a magyarországi kivándorlókkal való tényleges szaporulata csak 67,707 személyre rugott, 1910-ben 102,076 személyre. A mult heten egy Cunard hajóval ismét 900 magyar érkezett. E jövények egyikét-másikat újságírók kikérdezték jövetelük okai és céljaira nézve. Az egybehangzó válasz, melyet nyertek, az volt, hogy Magyarországon nincs munka, nincsen kereset s ha itt sem rózsásak a viszonyok, de mégis több az alkalom és a lehetőség, mint odahaza.

UJ LÉGHAJÓSZERKEZET.

Mint a texasbeli San Antonio-ból jelentik, H. E. Honeywell szövetségi hadnagy ott az ugynevezett "diriplan"-nal kísérletezik, ami egy aeroplannak és egy léghajónak a kombinációja. Az első kísérletek, melyekkel 8-30 percig tartó repülést végzett, állítólag kétség-telenül bizonyítják az új szerkezet használhatóságát, melynek különböző előnye az, hogy nem borulhat fel.

A PAP ÉS BÁRÁNYKÁJA.

"The Cleveland Leader" írja: Minden előzetes figyelmeztetés mellőzésével egy vadul néző asszony rontot be Morrow bírónak a City Hall-ban levő szobájába, erélyesen használva ökleit főtisztelendő Szepessy Gyula, a Szent Erzsébet magyar római katolikus egyház papja ellen. A támadó neve Mrs. Béres, a pap egyik hívője oly váratlanul támadt neki, hogy sikerült néhány ütellel reá mérni, mielőtt Perry rendőr segítségére siethetett és eltolhatta az asszonyt. A reverend éppen alperesi minőségben állt-Morrow bíró előtt, mikor megtámadták. A keresetet, melyet tárgyaltak, egy Ladányi György nevű magyar indította a pap és az egyház pénztárnoka ellen 163 dollár megfizetése iránt, megrendelt, de ki nem egyenlített munkálatok teljesítéséért. E munkálatokat felperes a "Magyarok Vasárnapja" száma-ra végezte, melynek a reverend volt a tulajdonosa.

A pap által megrendelt, de senki által ki nem fizetett munkateljesítmény! Ez ad ám gondolkodni valót munkatársam!

Papról lévén szó, hadd mondjuk el egy füst alatt egy másik ohoi pap esetét, mely évekkel ezelőtt történt meg és "physical force" nélkül is igen hatásos kura volt a reverendnek. Wendel Philips, a rabszolgafelszabadítás kiváló bajnokának legújabban megjelent életrajzában van ez az eset felemlítve és így szól:

Wendel Philips felolvasó körúton volt Ohio-ban és egyik helyről a másikba menet, a vonat egy sereg pappal találkozott, kik valami konvenciófelől tértek vissza. Az egyik szükségét érezte, hogy belekössön Philip Odament hát hozzá, azt kérdezve: Philips?"

— Az vagyok, uram — felelt.

— Ön azon dolgozik, hogy

szabadítsa?"

— Igen uram, abolicinista vagyok.

— Nos, hát akkor miért prédikálja itt fent

Ön tanait? Miért nem megy át Kentucky-be.

— Bocsanat. — kérdi erre Philips, — Ön

nemde lelkes?"

— Az vagyok, uram.

— Ön azon dolgozik, hogy a lelkeket meg-

övjá a pokoltól?"

— Igen uram, ez az én hivatásom.

— Well, hát miért nem megy oda?

A pap ugy eltűnt, mint a kámfor.

A VOLT PORTUGÁL KIRÁLY NEM FOG ÉHEN HALNI.

A portugálok elűzött ifju királyának ezental sem lesznek megélhetési gondjai. A kóztársasági kormány lojálisnak mutatkozik a trónjavasztott királyi családdal szemben, amennyiben az anyakirálynőnek évi huszonegyezer dollárt, Mánuelnek pedig évi harminchatezer dollárt szavazott meg. Ez az évjáradék azonban Mánuelnek nem elég. A reményteljes ifju ex- király, dacára jó szándékainak, hogy megjavul és az oxfordi egyetemre megy tanulni, keservesen panaszkodott "jöveldelm" kicsiny volta felett. Azt állítja, hogy ebből az összegből félévig sem tud megélni, anélkül, hogy adós ságokba ne keveredjék. Szegény, szűkölködő Mánuel!

PERSZE, HOGY SZOCIALISTA!

David Graham Philips, az Amerikaszerzte ismert novellista ellen Fitzbugh Coyle Goldborough nevű zenész a Gramercy Parkban gyilkos merényletet követett el, hat revolverlövést irányított felé, melyek egyike keresztül-furta az író tüdejét, ki kétnapi szenvedés után meghalt, és megeregt a polgári sajtótermékek özöne, szaglálódva, gyanakodva, esküdözve, hogy a merénylő szocialista volt, radikális. Ki lövöldöz manapság ártatlan írókra? Persze, hogy szocialista! Ki más ölhetne meg Graham Philips-et, ki írásaiban nem egyszer nyilatkozott kedvezőtlenül a szocializmusról? Persze, hogy szocialista.

A valóság pedig az, hogy a merénylő egy örült muzzikus és hogy a polgári lapok megint egyszer rosszhiszeműen hazudtak.

NŐI VÁLASZTÓJOG CALIFORNIA-BAN.

Sacramentoból érkező hírek szerint a californiai állami szenátus 33 szóval 5 ellenében megszavazta Bell szenátor alkotmánymódosító javaslatát, mely a szavazójogot a nőkre is ki akarja terjeszteni.

NEPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKASLAP.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
888 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség hivatalos lapja.

NEPAKARAT

Published by the Hungarian Socialist Labor Federation of America

CH. ROTHFISER, National Secretary.
L. FRANKL, National Treasurer.

Issued every Tuesday and Friday

Registered as Second Class Mail Matter August 28, 1907.
at the Post Office of New York, N. Y.

Előfizetési árak:

Egész évre	\$2.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába egy évre	12 korona

A központi ellenőrző bizottsághoz tartozó levelek a következő címre küldendők:

JOE SZERENCSE,

85 Parker St. Passaic, N. J.

New York, Tuesday, January, 31st, 1911.

A MAGYAR BECSÜLET.

Derék "honfitársaink", az amerikai magyar kispolgárok, váltig török a fejüket azon, hogy mi lehet az oka annak az ellenszenvnek, melyet a magyarság Amerikában találkozik. És kisütik, hogy ez is az átkos Ausztria műve, mely úgy hamisítja meg a magyar közjogot, hogy a magyar nemzeti becsület nem jut miatti érvényre.

De, dehogyan is itt van a baj! A baj ott van, ahol a magyar virtus kifejezésére szóval az fejlettebb országban nem virtusnak, hanem barbárságnak minősítik. Már pedig a magyar polgári lapokat, melyeknek meggyűlöltnek nyilvánulnak, az amerikai sajtó megkorcsolt, figyelmen kívül hagyja, azt tapasztaljuk, hogy heteken át csaknem mindennap olvashatunk valamiféle büntényről, gyilkosságról, verkedésről, erőszakoskodásról, botránnyról, szédelgésről, bankcsalásról, stb.-ről, melynek elkövetői magyar emberek. És értsük meg: a legtöbb esetben nem magyarországi tótok, vagy svábok, vagy románok, vagy miegyebek, hanem fajmagyarok.

Igy történik aztán, hogy azok, akik igazán megbecsülik a magyarságot ebben az országban, igen sok esetben azért becsülik meg, mert összetévesztik az osztrákkal, vagy a felvidéki tóttal.

Igen sokszor tapasztalhatjuk magyar ember, ha amerikaival beszél, hogy az utóbbi egész elragadtatással beszél a "magyarok" páratlan szorgalmáról, mértékletességéről, takarékoságáról, intelligenciájáról, hogy dicshimnuszait azzal végezze, hogy — you Austrians are all right.

De még többször tapasztalhatjuk azt, hogy a magyar név említésére a derék yankee némi gondolkodás után megállapítja, hogy csakugyan ez az ország, amelyikben a "tokaji bor" terem, avagy: persze, persze Magyarország, nemde ez az, ahonnan a művelt világ számára a prostituált nőket szolgáltatják." Vagy felhívják a magyar virtuskodás, sajnos, ismert eseteit.

Hogy Magyarországot erről az oldalról is ismerik, annak nem Ausztria az oka. Annak egyszerűen a magyar virtus az oka, amely az igazi kultúra kárpótlásaként tör ki a magyarból. Hogy pedig a magyar virtus ilyen virágokat fakaszt, annak bizonyára nem az az oka, hogy a magyar faj rosszabb más fajnál, hanem egyszerűen az, hogy azok a társadalmi viszonyok, melyek között ez a magyar faj egy "ezredében" át fejlődött, a maig is uralkodó kastély és paplak nem voltak alkalmasak arra, hogy magasabb kultúrára emeljék a magyarságot.

Azonban idegen országban nem mérlegelik az okokat. Nem is kívánhatjuk, hogy minden amerikai egy-egy magyar barbárság hallatára ezt mondja: "Szegény magyarok, nem csoda, hogy ilyenek, hiszen az őseik másfél-száz éven át szenvedtek a török iga alatt"... stb. Egyszerűen tényeket látnak s azok szerint ítélnék. A tények pedig sajnos nagyon kevéssé alkalmasak arra, hogy az amerikaiak higélőbb véleményével legyenek a magyarokról.

Ezen a bajon is csak a szocializmus segíthet. Csak ez lesz képes az agrár-kultúrájú magyarságot az amerikai ipari kultúrához hozzáilleszteni.

Magyarországi hírek.

SZTRÁJKOLTAK A TALMUDISTÁK.

A sztrájk ragadós valami. Olyanokra is ráragad már, akikről szentül hitték, hogy no ugyan ezek sose kapnák meg ezt a járványt: a talmudistákra, azokra a birkatürelmü, jámbor fiukra, akik nap-nap után csodálatos alázatossággal hallgatják a rabbit és mormolják a talmud szavait. Ami ezekkel a jámbor legényekkel megismertette a sztrájkot, az a gyomor volt; a gyomor, amely egyformán megköveteli a jussát munkászubonyban vagy káftánban. A balassagyarmati talmudisták ugyan is összekaptak a talmudtanító rabbival, aki — miután minden rabbinak maga felé hajlik a keze — nem adta ki nekik az ételmezei segélyt. A talmudisták koplaltak, már pedig a gyomor korgását nem csitítja el a talmud minden bölcsessége sem. Amikor kenyér kell, kevés a talmud. A jámbor rabbi-jelöltek sztrájkba léptek és nem jártak a rabbihoz se tanulni, se istentiszteletra. A rabbi csak nézett, nézett és magához szorította a kérdéses ételmezei segélyt. Amde a rabbi úgy látta, hogy ennek fele se tréfa, nem nézett tovább, eleresztette magát az ételmezei segélyt és a jámbor talmudisták sztrájkja megszűnt. A kospézből jöttek és miután nem korog a gyomruk, tovább hallgatják a talmud-magyarázó rabbi bölcsességét, amit — ugylátszik — az üres gyomor nem vesz be.

AHOL A PATIKUS ÉHEN HAL.

Van ilyen hely is. Pedig mindenki azt hiszi, hogy ha már egyszer patika, akkor az aranybánya. Jobb üzletet, nagyobb percentre dolgozót senkire tud a patikánál. Versenynek, tülekednek érte falun, városban. Mégis megessett, hogy akadt olyan patikus, aki az üzlete mellett nyomorog, akinek a patikája nem hoz annyit jövedelmet, hogy a mindennapi kenyér mellé egy kis hasznót is hozzon. Ez a patika Biharban van, Bereg-böszörményben és a szerencsétlen patikus Peczold Károlynak hívják. Évekkel ezelőtt elrendelte a belügyminiszterium, hogy minden gyógyszerésznek be kell szereznie ezeket az orvos-gyógyszereket, kémiai szereket és egyéb eszközöket. Több száz koronába, sőt ezer koronába is belekerülnek ezek a dolgok. A bereg-böszörményi gyógyszerész halasztást kért a beszerzésre több ízben, most aztán az utolsó terminus lejárasakor megírta az alispáni hivatalnak, hogy ne kívánja tőle az olyan drága históriák beszerzését, amire az ő patikájának semmi szükségét látja. És miért nincs? Mert a két év óta nincs orvos Bereg-böszörményben. Nincs a patikának semmi forgalma. Napok mulnak el anélkül, hogy a patikába benyitna valaki bajszpedróért vagy pirosítóért. Mit csináljon a patikus orvos nélkül az orvosokkal, a finom mérlegekkel, a laboratóriummal? Recept nélkül nem szabad kiadni semmit és a bereg-böszörményi patika két esztendő óta még vakreceptet se látott. A gyógyszerész a családjával együtt nyomorog. No, most mit csinál a vármegye a bereg-böszörményi patikussal? Megbűnteti-e vagy gondoskodik arról, hogy ha már patika került, hát orvos is legyen mellette?

BAJ VAN A HIVEK KÖZÖTT.

Egy idő óta baj van a kiskunhalasi hivek között. A papjuk — Weber István — vagy harminc esztendő óta hirdeti az igét Halason. Ennyi idő éppen elegendő ahhoz, hogy egy minden papi tulajdonságokkal megáldott pap meggyűlöltesse magát a hiveivel, még ha ez a harminc esztendő nyom nélkül surrant volna is el a hivek fölött. Hogy pedig ez nem így van, arról a plébános egyik minapi prédikációja is tanuskodik. Azt mondta ugyanis, hogy a népek ma már nem becsülik eléggé a szentatyákat, — amiről immár öszentatyasága is szomorú meggyőződést szerzett magának... A dolog úgy áll, hogy itt is, a legbigottabb koponyába is belopta már magát egy csekélyke világság. És ezt, legalább részben, öszentatyaságának köszönhetjük, aki ezalatt a harminc esztendő alatt nemcsak a saját személyét gyűlöltette meg a hiveivel, hanem az anyaszentegyházat is. A plébános urnak különben sok baja volt már a hiveivel és viszont. Pár év előtt például olyasféle ügye akadt, ami nem fér össze a papi ember becsületével. Így találta legalább a püspök, aki a plébánosnak utilaput kötött a talpára. A gazdasszonya, két kisaszszonyával együtt, hirtelen kiröpült a kalitkából öszentatyasága pedig, minden ingó-bingó vagyonán tudott s átment Szabadkára — házat építtetni. Azonban, hogy hogy nem, megint visszakerült. De női cselészemélyzetet nem szabad tartania. Legutóbb a kántorválasztás miatt akasztották össze a hiveivel. A hivek megválasztották kántornak a pap által régebben kidobott kántort, akit pedig nem is kandidáltak. Így adtak kifejezést a papjuk iránt érzett tiszteletlenségüknek. Öszentatyasága persze nem engedett, amiért is az ügy megint a püspök elé került. És a hivek azzal fenyegetőztek, hogy ha a püspök rövid idő alatt rendet nem csinál, azonnal kilépnék az egyház kötelékéből.

Külföldi hírek.

HOMOSEXUALIS SKANDALUM A VATICÁNBAN.

Rómából érkező táviratok szerint ott február 6-án egy szenzációs per veszi kezdetét, amelyre több vatikáni méltóság van tanúként beidézve A vádló Mac. Swiney de Mastraglass, volt pápai kamarás, a vádlott pedig Marchese del Fierro, jelenlegi pápai kamarai tisztviselő.

A vádló több levelet, sőt nyílt lapot is kapott, amelyekben azzal gyanúsítják, hogy homoszexualis viszonyt folytatott Mery del Val pápai államtitkárral. A levelek írja a legdrasztikusabb kifejezéseket használta. A megindított nyomozásnál Mac. Swineynek feltűnt, hogy az írás feltűnően hasonlít Marchese del Fierro írásához. s ez állításával később a bíróság is osztozott. A "Secolo" című lap véleménye szerint még számos vatikáni méltóság van ezen ügybe keverve.

A SVÉD CIPŐMUNKÁSOK KIZARASA.

A svéd cipőgyárosok közel ötezer munkást zártak ki. Megjegyzésre méltó, hogy a munkáltatók maguk inkább hajlandók voltak békésen elintézni a köztük és munkásaik közt felmerült nézeteltérést, azonban a munkaadók szörvessége, melyhez tartoznak, munkásaik kizárására kényszerítette őket. A kizárás majdnem valamennyi svédországi cipőgyárat érinti.

A TÖKÉSEK KOCKAZATA.

Hamburgból érkező január 27-iki táviratok szerint a Hamburg-American Steamship Co. most tette közzé évi jelentését, amelyből kitűnik, hogy a hajózárság az 1910-ik évben 10 millió dollár bruttó nyereséget ért el. Az igazgatók 8 százalékos osztalékot javasolnak. 5,750,000 dollárt leírtak, vagy a tartalékalapba vették át.

Ugyanezen társaságnak az 1909-ik évben a bruttó nyeresége 8 millió dollár és az osztalék 6 százalék volt.

PIROS PIRULÁK.

Kétféle bacilus támadja állandóan az emberi elmét. Az egyik a megalázkodás rége, a másik még undokabb féreg: a felülkerekés vágya. A társadalmi egyenlőség napján mindkettő elpusztul.

Beszélt a pap: "S mindaz miért, mi hasznos?" Bizony kevés, kevés; miénk csupán a hajnalnak biztató sugara s a busz tüst, hogy ti mály hátra vagytok!

A félrevezetőket lehet ész, de az erő követőkben nagyon. Minden követőjének elvonásával csakul a vezér ereje. A félrevezetőket békén lehet hagyni, csak követőiket kell megnyerni az igazságnak.

Nem azért követünk el hibát: a mulatban, hogy azok keserűségén uszkáljon eszünk, hanem azért, hogy a levont tanulságok egészséges fényében kéjelegjünk.

Ha sánta embernek ép lábú fia is mankón járna, könnyebb volna megérteni szűk létkörü ösők tanult ivadékait.

Mikor a bátorság homlokon csókolja az igazságot, erő fogantatik, mely az össze-ég javára válik.

Az év minden szakának meg van a maga szépsége és jósága; az emberi életnek szintegy meg volna, ha a nyomor és tudatlanság meg nem rabolná.

Minél többet adunk a szabadság kínéséből, annál több jussunk van hozzá.

Olyan ember is van, akinek csak az a baja, hogy igazi baja nincsen; látásból nem ismeri, hallásból meg rá nem ismer.

Prédikálják, hogy a munka nem szűgyen, de diésőség számba sem veszik, külsőben nem igyekeznének azt mindig mások vállaira tolni.

A multból ne kívánjunk vissza semmit és a jövőre ne legyünk kíváncsiak; mit ér a játék helyben minden kártyát húzás előtt meg lehetne látni?

Kezében valaki királyi pálcával, valaki koldusbottal születik. Egyiknek értenie fontos-sággal annyi, mint a másinak hibája.

Aki szemében meglátja a szükát atól várd legkevésbé, hogy saját szemében a példabeszéd gerendáját egy kis figyelemre méltassa.

Akik csak egy, a földi élet létezését ismerik el, kell hogy bölcsen gazdálkodjanak vele.

Az elme fokozatai meghaladják a zeneírás alapvonalainak számát és a zene nyelvzeténél árnyalatokban gazdagabb.

GÁBOR DOLGOZNI MEGY.

— Irta Gyagyovszki Emil. —

Gábor bizonyítványa hemzsegett az ötösök-től, amit a jobb családokban szekundának mondanak. Ez finomabban hangzik, meg nem is értik meg sokan, ezért használják nagy szeretettel az "5-ös" helyett. Az apa, a kövér háziúr és városatyja rögtön összehívta a családi tanácskozást, amely döntse el: Gábor tegyen-e pótvizsgát, és járjon-e tovább iskolába, vagy adják-e inasnak?

A tanácskozás az apa elnökölt, úgy amint azt a városházán látta. A szemöldökének a ráncigálásával igyekezett tartani a társaságot, dirigálni az asszonyképet, amely hallani sem akart arról, hogy Gáborból inast csináljanak.

A föld alá süllyednek szégyenletben, — szólt kedves mamája — ha mesterlegény valnék belőle.

Az öreg nagysága ugyancsak kontrázott: — családunk egyetlen tagja sem tett velünk ilyen csúfságot. Az unokám aki szurtosan jön haza a gyárból! Bekormozza a szőnyegét, bepiszkítja a függönyöket. Inkább a sirt választanám, mint ezt a megaláztatást.

Az elnök véleménye más volt:

— Én pedig azt mondom, hogy Gábor munkás lesz. Tudjátok, hogy én demokrata vagyok. Már a pártomnak, amely magának mondhat, annak is tartozom azzal, hogy megbecsüljem a munkát. Hát nem mondom, hogy nem szerettem volna jobban urat csinálni a fiúból, de ennyi szekunda után lehetetlen. Legyen munkás, úgy kell a gazembernek!

Amíg beszélt, homlokáról apró izzadságcseppek kigyóztak lefele és háromszoros tokája alján szabályos időközökben hullottak a földre.

És aztán — folytatta a puhítás munkáját — manapság már nagyobb ur a munkás, mint a magamfajta igazi ur. Kevesebb ideig van a gyárban, mint a hivatalnokok. Nem dolgozik semmit, mindent a gép csinál. Éppen csakhogy beszél. Szombaton meg annyi pénzt kap, hogy el sem tudja költeni. Mert ma már más a világ. A munkás már nem az a senki, aki olcsó béren dolgozott. Ma már úgy bántanak vele mint a himes tojással. Én mondom ezt nektek. Szigorú pillantással nézett az asszonyokra.

Valósággal rosszul eset neki, hogy egyik sem tett ellenetést, egyiket sem utasíthatta rendre. Pedig mit ér az elnökösök, ha nincs alkalom élni a hatalommal.

Azt hiszem, kimondhatom az egyhangú határozatot, hogy azt az akasztani val kölyköt beadjuk a gyárba.

Az asszonyok lemondó halgatással hajtottak fejet, ami azt jelentette:

— Ha már mindenáron muszáj, hát isten nevelje!

A családó arca ragyogott.

Holnap reggel magam viszem a gyárba. Sétát teszünk, aztán amelyik mesterséget a legmegfelelőbbnek találjuk, azt tanulja ki. A családi tanácskozást bezárom!

Néhány perccel később már a cselédek is tudták és újságolták tovább a hírt:

— Gábor dolgozni megy...

Másnap délelőtt a demokrata ur feketébe öltözött, cilindert tett a fejére, aztán odaszólt a fiunak:

— Gyere!

Gáborra ráadták a legkopottabb ruhát, a zsebet teleöntötté vájasszómlyével, dióval, cukorkákkal. Meg ne éheztek szegényke. Az uton piros szegfűt is vett magának az öreg és a gomlyukába tűzte. Ugy érezte, hogy ezzel nagy hálaát kötelezi a munkásokat, nem is szólva arról a kitüntetéséről, hogy a fiát, a fehérarcu, szépen fésült gyerkőcöt az ő gondjaira bizza.

— Hiába — mormogott — mégis csak szép, ha az ember munkásbarát!

A gyárban beküldte a névjegyet az igazgatóhoz. Ez maga nyitott ajtót, úgy tessékelt befelé. Ami a városatyja kívánságát illette, hogy a fiuval végigjárhassa a műhelyeket, szívesen hozzájárult.

Megindultak.

A cilinderes, fehér keztyűs gömbölyű bácsi valóban érdekes látványosság volt. A műhelyajtókban itt is, ott is kíváncsi, mosolygó fejek bujtak elő. Itt is ott is hangzott a megjegyzés: — Nézzetek a házbér uszors!

Az öreg legelsőbben az asztalosműhelybe nyitott be. A küszöbön csaknem elvágódott egy heverő lécdarabban. A zökkenéstől leröpült feje fölött a cilinder, egyenest az enyves bődönbe.

— No, ez jól kezdődik — szólt oda a fiának. Egy inasgyerek készségesen nyult a kalap után, megtörölgette. Két krajcárt kapott az öregtől.

— No, mit szólsz hozzá, Gabi? Itt akarsz maradni?

— Nem maradok, nagy a por!

— Igazad van — tüszentett egy nagyot az öreg. — Gyereünk.

Útjuk a kazánkovácsok mellett vitt el. A nehéz kalapácsok bugva csapódtak a hatal-

mas hengerekre, amiknek belsejében ingujra vetkőzött emberek tartották a szegecs alá a másik pörölyt. A vendégek láttán egy pillanatra megszűnt a munka, elhallgatott az örületes zakatolás. A nagyságos ur megszólította a munkásokat, kérdéseket intézett hozzájuk, de feleletet nem kapott. Csak a szája mozgását lesték.

— Hangosabban uram, nem halljuk a szavát.

— Pedig érthetően beszélnek.

— Csakhogy mi süketek vagyunk. Ez a kazánkovács műhely... Aki itt tölt egy negyedévet, az megsüketül.

— Köszönöm ezt a mesterséget, de már sükké nem teszem a fiamat.

Mentek odébb.

A kovácsműhelyhez értek. Az ülő mellett ott állott az egyik lakója.

— Adjon isten János! — köszöntött rá a nagyságos ur.

— Fogadj isten — felelt a megszólított és olyan csapott a kalapácsal az izzó vasra, hogy csak úgy röpültek a szikrák. A nagyságos ur széles gallyra mögé is beugrott egy-két, amitől valóságos gyors-csárdást járt a lába.

— Megsütek az embert, ez mégse járja. Már csak kovácsnak sem adlak, fiam.

Megint tovább mentek.

Az öreg féloldalt tartotta a fejét, fájt a nyaka a kovácsműhely tüszikrájától.

— No annak a gazembernek stajgerolok, — határozta el magát. Egyszerre hatalmas nyakleves csattanására fordult vissza. Gabi kapta a pofont a mester urtól, aki lézengő inasnak nézte. Az öreg elütötte a düh:

— Kidobatom a gyárból, disznó! Az én fiamat merre megütni? Majd ellátom a baját az igazgató urnál.

Kézénfogta a bőgő gyereket, csitította. — Még az öntőműhelyt is megnezzük, ne sírj! — Beléptek. Egész sereg ember guggolt a földön. Az egyik apró szerszámokkal simogatta a formákat, a másik két kézrefogott sulykolóval verte a minta körül a barna homokot, a harmadik apró zacskót rázott, amelyből szült a grafit, a faszén-por. És minden olyan fekte.

A falak, a föld, az emberek. Csak a szemük fehéreje látszott felejük, mintha valami rémület tartotta volna hatáskörében valamennyit. Csak a háttér volt világos. Az olvasztó kemencéből izzón, véres pirosan üntött a hig vas az agyagból bélet mázas kézitartályokba. A "wind-fligi" bugott, éleszgette a kemence laváját. Egy derékig meztelen ember éppen akkor futta keresztül egy hosszú rúddal a kemence agyag dugóját, amikor a nagyságos ur a közelébe ért.

A csatornából megindult a folyékony vas és amint egy-egy maréknyi a földre hullott, ezer szikra szaladt sitergeve a magasba.

Már ismét a nyakában érezte a kellemetlen látogatásokat, megfordult és futva menekült kifelé. Néhányzszor belépett egy-egy gödörbe, a fehér keztyűs kezével önkéntelenül belekapadt a piszkos homokba, karonkodott, prüszkolt, köpködött.

— Az ördög vigye el a dolgát. Nem uri embernek való multság.

Aztán odafordult a fiához, de már kívül a gyáron:

— Három tanárt kapsz holnap. Pótvizsgát teszel. Nem nekünk való a munka.

A gomlyukából kitepte a piros szegfűt és megvetése jeléül eltiporta.

A ZAJTALAN IRÓGÉP.

A modern embernek nem sok szüksége van a fülére, de annál több baja van a fülével. Csupa láрма a mostani élet és ez bizony sok szenvedést okoz. Mindenesetre nagy jótétemény a legújabb amerikai találmány: a zajtalan irógép. Az emberiség legújabb jótéteménye W. P. Kiddernek hívják, aki Bostonban lakik.

Uj irógépe nem csak nagyobb lármát, mint irásközben a toll. Ujjé! kiált fel minden főnök, aki mindennap végig szenvedti azt a pokoli zajt, amit tucatnyi gépirőnöje okoz. Ujjé, kiált az ideges asszony, aki a szomszéd szobában zakatoló irógép is nervózussá tesz. Ujjé, kiált a gépirőnö, akit többé nem szabad csörgőkigyónak nevezni, milyen szép dolog is a technika haladása! És mégis nedves, szomorú szemmel kell köszönteni a zajtalan irógép bevezetését. Az irógép lármája mégis egyensúlyt teremtett, határokat szabott a gépen való írásnak. Az irógép lármájának eltűnésével eltűnik az irógép produktivitásának jótékony korlátozása is. Mi marad ezután leiratlanul?

Annak az embernek a füle, aki dikált és azé, aki ir, tehát meg van kimélve, de ki gondol a szem munkájára, az írás olvasására és az agy munkájára, amely előkészíti írásra az anyagot. Ugy látszik örökké eltart az a kellemetlen állapot, hogy az organizmus munkája mindig egyre súlyos marad, míg minden újabb kedves, jelentős találmány alapján mégis csak az idegek rovására születik.

ELVTÁRSÁK!

OLVASSATOK ÉS TERJESSZÉTEK A NEPAKARATOT!

NYILT TER

(E rovat mindenki számára nyitva áll, komoly és közérdekű kérdések parlamentáris hangon való megvitatására.)

CALIFORNIÁBÓL.

Ezen cím alatt Suetch elvtárs tollából cikk érkezett hozzánk, melyben eleget téve multkor felhívásunknak, kifejti, mi kifogása van a független szövetség ellen. Szívesen közöljük le cikkének ezt a részét, míg egyéb részeket, melyek nem tartoznak szorosan a tárgyhoz, térszike miatt kénytelenek voltunk kihagyni. A bennünket érdeklő fejtegetések így hangzanak:

Multkor cikkemben feleltem, hogy: "a független szövetséget a cél elérhetése eszközeül elismerem, mint hozzáférhető utat a tömeghez. A cél nem más, mint nagy tömeget nyerni. Csak hogy milyen lesz az a tömeg? Ezt nem hiszem, hogy megmondható volna. Duplán plántált kasztszellem fog kifakadni ebből a tömegből." Kár hogy nem mondja meg miből következett ezt, mert ha megmondaná, talán még jobban védekezhetnénk ellene, mint ahogy védekezünk a multban azon rántukmált tanítás elől, hogy kétféle munkás van: az egyik fajtagja az S. L. P.-nek, a másik fajta "slum"... Nem jó taktika, ha S. L. P. ember beszél kasztszellemről. Egyetértünk Suetch elvtársal abban, amit Várkonyiékra és az újjászerveztetkekre mond. De a hasonlat sántít, mihielyt ezekkel akar bizonyítani a mi szövetségünk ellen. Mert ezek az egységes magyarországi szocialista testből váltak ki és dolgoztak az ellen, mi azonban soha szerves összeköttetésben semmielő amerikai párttal nem voltunk és függetlenségünk nyomatékos hangzatosítása ugyszólván éppen azáltal vált szükségessé, hogy az S. L. P. igenis úgy tekintett bennünkre, mint egy szervet. Abban is igaz van Suetch elvtársnak, hogy azzal a fáradsággal, amelylyel a függetlenségi mozgalomnak szerzünk hívőket, a Szocialista Munkáspártnak is szerezhetnénk tagokat, a baj csak ott van, hogy ha egy oly országban, melyben két párt van, az egyiknek "coax"-olunk tagokat, akkor a másik ellen dolgozunk, erre pedig nem mindenki hajlandó, hogy állandóan és rendszeresen ellen dolgozzék egy egységes szocialista mozgalom létrejövételéért. A mi szövetségünk majd csak akkor fog "a pártba való belépésre coaxolni", ha a párt, az egységes amerikai szocialista párt meglesz. Arra azonban nem hajlandó, hogy akarmelyik pártnak is segítségére legyen a másik színdalmazásában.

Tagadhatatlan, hogy a függetlenségi mozgalom "megőrzésedet elvtársak"-nak — nem elhamarkodottsága, hanem igenis céltudatos és tegyük hozzá: eredményes akciója. Az bizonyos, hogy mi függetlenségünk megőrzéséért önzetesebbek vagyunk. Minket nem lehet járszalag vezetői és nem lehet semmielő "pártfegyelem" nevében rándiktálni azt, amit mi nem tartunk helyesnek. Mi tures-tagadás: ezt a "hibánkat" be kell ismernünk és egyttal azt is kell gyónnunk, hogy ez a mi hibánk nem is elhírtelenkedés — még ezt sem hozhatjuk fel védelmünkre — hanem konok megrögzöttség: Szándékos és előre megfontolt szárdékkal önzetesség.

Nagyon figyelemreméltó Suetch elvtársnak az az érve, mely szerint a szervezéssel járó munkánkat némileg növelni fogja az a körülmény, hogy újra meg újra magyaráznunk és indokolnunk kell függetlenségünket. De ez hozzátartozik az általunk vállalt munkához és csak addig tart, amíg sikerül ez ország magyarájku munkáit egyesítenünk, vagy amíg az amerikai szocialista mozgalom egységessé lesz. Abban a pillanatban megszűnik a mi önzertes különállóságunk és függetlenségünk. Szerényen és minden érzékenység nélkül beolvadunk az amerikai munkámozgalomba.

Suetch elvtárs téved, ha azt hiszi, hogy szövetségünk sorsa New Yorkon intéződik. Éppen ellenkezőleg van: az egész függetlenségi akció vidéki osztályainkból indult ki és a független szövetség vidéki osztályai semmiben sem maradtak a new yorki elvtársak mögött. Hogy erről Suetch elvtárs is meggyőződjék, — nem kell messzire mennie. Csak látogasson el san franciscoi branchunkba és akkor mindjárt arra a kérdésre is kap választ, hogy hol tömörülnek a "felrázott tömeg": a független szövetségben-e vagy egyébut?

Suetch elvtárs azért nem helyesli a függetlenséget, mert nem lát garanciát arra nézve, hogy a szövetség függetlenül, pártfegyelem hiányában nem csinál egy újabb pálfordulást? Ezt a garanciát szerinte csak az adja meg, ha valamely szervezet a nemzetközi iroda tagja. Ez a megfilyelés is téves. Mert a nemzetközi irodához való tartozás sehol sem tudta utját állni még oly jelentős pálfordulásnak sem, mint amilyen a hivatalos forradalmi marxista alaptól való eltávolodás s a reformizmus irányába való eltolódás, amelylyel nem egy ország szocialista mozgalomában találkozunk. Aki nincs fetis imádásokra ránevelve, az nem fog több garanciát látni a nemzetközi irodához való tartozásban, mint a függetlenségi mozgalom által elért eredményekben.

Ami az egyéni függetlenség akadálytalanságát illeti, ez megint oly dolog, amiről S. L. P. embernek nem tanácsos beszélni. Hogy mennyire akadálytalan némely szocialdemokrata pártban a szabad véleménynyilvánítás, azt bizonyítja az a tény, hogy azon S. L. P. tagok ellen, akik szövetségünknek is tagjai, kizárási indítványt nyújtottak be az S. L. P.-nél. Erről hiába ír könyvet vagy brosúrát!

C. Suetch.

Hadd füzzünk egy-két szót ezekhez a fejtegetésekhez, melyekben kétségkívül vannak oly állítások, melyek fölött érdemes gondolkodni: Hogy milyen lesz az a tömeg, melyet szövetségünk meg fog nyerni, ez a gondolat, nem kell, hogy bántson bennünket. Azért, mert a

kapitalizmus csinált árut az emberekből és tesz különbséget első és másodrendű tömegek között, aszerint, amint azok céljait elősegítik vagy nem, — nekünk meg nem muszáj okvetlenül ezt a példát követnünk és osztályoznunk a tömegeket. Amilyen tömeget kapni fogunk, olyanból fogunk szocialistákat csinálni. Semmielő tömegmozgalom sem rendelheti meg magának a tömegeket és mentől távolabb áll egy tömeg a szocializmustól, annál nagyobb dióség azt a szocializmusnak megnyerni. Ez tehát csak szövetségünk mellett szól. Amde Suetch elvtárs a jövőbe vél láthatni és azt állítja, hogy "duplán plántált kasztszellem fog kifakadni ebből a tömegből." Kár hogy nem mondja meg miből következett ezt, mert ha megmondaná, talán még jobban védekezhetnénk ellene, mint ahogy védekezünk a multban azon rántukmált tanítás elől, hogy kétféle munkás van: az egyik fajtagja az S. L. P.-nek, a másik fajta "slum"... Nem jó taktika, ha S. L. P. ember beszél kasztszellemről. Egyetértünk Suetch elvtársal abban, amit Várkonyiékra és az újjászerveztetkekre mond. De a hasonlat sántít, mihielyt ezekkel akar bizonyítani a mi szövetségünk ellen. Mert ezek az egységes magyarországi szocialista testből váltak ki és dolgoztak az ellen, mi azonban soha szerves összeköttetésben semmielő amerikai párttal nem voltunk és függetlenségünk nyomatékos hangzatosítása ugyszólván éppen azáltal vált szükségessé, hogy az S. L. P. igenis úgy tekintett bennünkre, mint egy szervet. Abban is igaz van Suetch elvtársnak, hogy azzal a fáradsággal, amelylyel a függetlenségi mozgalomnak szerzünk hívőket, a Szocialista Munkáspártnak is szerezhetnénk tagokat, a baj csak ott van, hogy ha egy oly országban, melyben két párt van, az egyiknek "coax"-olunk tagokat, akkor a másik ellen dolgozunk, erre pedig nem mindenki hajlandó, hogy állandóan és rendszeresen ellen dolgozzék egy egységes szocialista mozgalom létrejövételéért. A mi szövetségünk majd csak akkor fog "a pártba való belépésre coaxolni", ha a párt, az egységes amerikai szocialista párt meglesz. Arra azonban nem hajlandó, hogy akarmelyik pártnak is segítségére legyen a másik színdalmazásában.

Tagadhatatlan, hogy a függetlenségi mozgalom "megőrzésedet elvtársak"-nak — nem elhamarkodottsága, hanem igenis céltudatos és tegyük hozzá: eredményes akciója. Az bizonyos, hogy mi függetlenségünk megőrzéséért önzetesebbek vagyunk. Minket nem lehet járszalag vezetői és nem lehet semmielő "pártfegyelem" nevében rándiktálni azt, amit mi nem tartunk helyesnek. Mi tures-tagadás: ezt a "hibánkat" be kell ismernünk és egyttal azt is kell gyónnunk, hogy ez a mi hibánk nem is elhírtelenkedés — még ezt sem hozhatjuk fel védelmünkre — hanem konok megrögzöttség: Szándékos és előre megfontolt szárdékkal önzetesség.

Nagyon figyelemreméltó Suetch elvtársnak az az érve, mely szerint a szervezéssel járó munkánkat némileg növelni fogja az a körülmény, hogy újra meg újra magyaráznunk és indokolnunk kell függetlenségünket. De ez hozzátartozik az általunk vállalt munkához és csak addig tart, amíg sikerül ez ország magyarájku munkáit egyesítenünk, vagy amíg az amerikai szocialista mozgalom egységessé lesz. Abban a pillanatban megszűnik a mi önzertes különállóságunk és függetlenségünk. Szerényen és minden érzékenység nélkül beolvadunk az amerikai munkámozgalomba.

Suetch elvtárs téved, ha azt hiszi, hogy szövetségünk sorsa New Yorkon intéződik. Éppen ellenkezőleg van: az egész függetlenségi akció vidéki osztályainkból indult ki és a független szövetség vidéki osztályai semmiben sem maradtak a new yorki elvtársak mögött. Hogy erről Suetch elvtárs is meggyőződjék, — nem kell messzire mennie. Csak látogasson el san franciscoi branchunkba és akkor mindjárt arra a kérdésre is kap választ, hogy hol tömörülnek a "felrázott tömeg": a független szövetségben-e vagy egyébut?

Suetch elvtárs azért nem helyesli a függetlenséget, mert nem lát garanciát arra nézve, hogy a szövetség függetlenül, pártfegyelem hiányában nem csinál egy újabb pálfordulást? Ezt a garanciát szerinte csak az adja meg, ha valamely szervezet a nemzetközi iroda tagja. Ez a megfilyelés is téves. Mert a nemzetközi irodához való tartozás sehol sem tudta utját állni még oly jelentős pálfordulásnak sem, mint amilyen a hivatalos forradalmi marxista alaptól való eltávolodás s a reformizmus irányába való eltolódás, amelylyel nem egy ország szocialista mozgalomában találkozunk. Aki nincs fetis imádásokra ránevelve, az nem fog több garanciát látni a nemzetközi irodához való tartozásban, mint a függetlenségi mozgalom által elért eredményekben.

Ami az egyéni függetlenség akadálytalanságát illeti, ez megint oly dolog, amiről S. L. P. embernek nem tanácsos beszélni. Hogy mennyire akadálytalan némely szocialdemokrata pártban a szabad véleménynyilvánítás, azt bizonyítja az a tény, hogy azon S. L. P. tagok ellen, akik szövetségünknek is tagjai, kizárási indítványt nyújtottak be az S. L. P.-nél. Erről hiába ír könyvet vagy brosúrát!

C. Suetch.

Hadd füzzünk egy-két szót ezekhez a fejtegetésekhez, melyekben kétségkívül vannak oly állítások, melyek fölött érdemes gondolkodni: Hogy milyen lesz az a tömeg, melyet szövetségünk meg fog nyerni, ez a gondolat, nem kell, hogy bántson bennünket. Azért, mert a

Végezetül két igen okos és megszívlelendő dolgot mond Suetch elvtárs: Az egyik ez: "Ha a tömeg helyesli, ott vannak a konvenciók, kongresszusok, döntenek azok felette." Hát a szövetség függetlenítését nem kongresszus döntötte el? És hivatkozhat-e Suetch elvtárs fegyelmre és a kongresszus tiszteletben tartására, ha aztán a kongresszus határozatai ellenére cselekvőkkel tart? A másik pedig a németországi példa: Miért nem hozza fel ezt a példát az S. L. P.-nek? Miért nem követeli, hogy az egyesüljön az S. P.-vel s hogy fogadja el annak indítványát és lépjenekbe az S. L. P. hívők egyéneként, ha másképp nem megy? Miért tartja ebben az esetben helyesnek a "partocskák" fenntartását? Ebben a két esetben bőséges alkalma van Suetch elvtársnak magának, nekünk adott tanácsai szerint cselekedni. Meglátjuk, mennyiben fedik tanácsait tettei...

SZERVEZKEDJÜNK.

Néhány nap mulva országos szervezőnk utunk indul. Utunk indul, hogy felkeresse Amerika magyar munkásait és szervezkedésre, tömörülésre buzdítsa őket a szocializmus zászlaja alatt. Szervezőnk ezuttal programjából hiányzanak azok a kérdések, melyek a pártok közötti különbségekre vonatkoznak; hiányzanak leleplegetések kisebb és nagyobb bűnösök izelmeiről, hogy semmivel se burkolja, semmivel se fedje el azt az EGYETLEN KÜLÖNBSEGET, melyre a figyelmet fel fogja hívni: A TÖKE ÉS MUNKA KÖZÖTTI KÜLÖNBSEGET. Hogy A LEGNAGYOBB BŰNÖSÖK izelmeit leplezhesse le: A KAPITALIZMUSÉ.

A KAPITALIZMUS ELLEN és a SZOCIALIZMUSÉRT! Ez ennek a szervező utunk a programja. Az a szervezkedés, melyet mi hirdetünk, mely az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetségből indul ki, nem azért igyekszik csatasorba állítani a magyar munkásokat, hogy azok egy kis szektát alkossanak, melyek egyes isteneket faragnak maguknak s azok előtt leborulnak, hanem hogy A TANULNI ÉS HARCOLNI AKARÓ PROLETÁROK a nemzetközi osztályharc egy megbízható, segédcapatává formáltassanak. Hogy azok, akik a szocializmust a szocializmusért akarják, ne szétszórtan folytassanak hiábavaló egyéni küzdelmeket a kapitalizmusal, hanem sokszorosítsák meg erejüket az által, hogy csoportokba verődnek, így rombolják a kapitalista rendszert és építsék a szocialista társadalmat.

Ez a szervezői ut főleg AZ ÉPÍTKEZÉS CÉLJAIT fogja szolgálni. A szocialisták harc csoportjainak kiépítését, az egységre törekvők egyesítését, a dolgozni kívánók munkábaállítását. Dolgozni pedig sokan akarnak közülünk. Sokan vannak, akik örömet vesznek részt az érintkezés, egyesítés, szervezés munkájában és akik eddig nem találtak meg helyüket, mert munkádszűkségük nem talált teret a szétforgácsolt munkádszidalmazás és testvérharc alatt, melyet végre szerencsésen kinőtünk.

Ez a kezdetleges fok, melyen minden munkámozgalomnak keresztül kell mennie, mögöttünk van immár, a tisztulás folyamata befejeződött és senkinek sem kell immár attól tartania, hogy altkötő és tanító munkáját mások romboló és szétziláló tevékenysége veszélyeztetheti. Itt az ideje, hogy a félrevonultak, az elkeseredettek, a marakodásoktól undorodó előálljanak mert nyugodt öntudattal igértethetjük, hogy a mi részünkről vége van a testvérharcnak, hogy a mi számunkra elérkezett a komoly munka ideje, melyben minden jóhiszemű szocialista becsületle segítségét megannyit tegye az egységes amerikai magyar szocialista munkámozgalom nagy épületéhez.

Ennek az épületnek az alapjai le vannak rakva és szilárdan állanak. Azon vagyunk, hogy számos emeletet építsünk e biztos alapra és hogy ez emeletet azzal a megnyugvással hozzuk tető alá, hogy erős és ellentállóképes hajlékot adtunk Amerika magyarájku szocialistáinak.

Ez építkezés sikere, e nagy cél érdekében sok reménységgel nézünk e szervező ut elé, mert hisszük, hogy annak befejeztével egy nagy lépéssel közelebb jutunk kitűzött célunkhoz; hogy osztályokban, tagokban, előfizetéseken, munkatársakban és főleg lelkes katonákban gazdagodva folytathatjuk tovább és tovább az agitálást, a szervezést, a tanítást a végső harcig, a végső, biztos győzelemig!

Országos szervezőnk, Rothfiser Károly elvtárs címe további értesítésig: General Delivery, E. Pittsburg, Pa.

ELŐLEGES JELENTÉS.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség I. osztálya 1911 február 18-án, szombat este a "Progress Hall"-ban (28—30 Ave. A., a 2-ik és 3-ik utcák között) a Szabadság Munkás Dalárda felléptével, gazdag műsorral egybekötött

KEDELYES ESTÉLYT

rendez. Belépődij ruhattárral együtt 20c. A zenét Borsodi zenekar szolgáltatja.

REGÉNY.

RASZKOLNYIKOV

IRTA. DOSZTOJEVSKIJ M. IODOV. (BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.)

(Folytatás.) (231.)

kezdték Alexandrova Pulhéria ezen sajtóságos hallgatóságától. Ő például még csak nem is panaszkodott amiatt, hogy a fia nem irt neki levelet, holott ezelőtt, mikor a kis városkában laktak, egyedül az a reménykedés és várakozás tartotta, hogy mentől hamarabb levelet kapjon az ő szeretett Rogyájától. Ez a mostani körülmény megmagyarázhatatlan volt Dunya előtt s nagyon nyugtalanította őt; az a gondolata támadt, hogy anyjának talán valami rémitől előzerte van fia sorsát illetőleg s azért fél kérdezősködni, nehogy meg valami rémitőbbet halljon. Mindenesetre Dunya világosan látta, hogy anyja gondolatai nem rendesek. Különbözik vagy kétszer megtörtént, hogy ő maga oda vitte a beszélgetést, hogy felelven neki, nem lehetett kikerülni annak a felelítését, hogy hol van hát Rogya? Ha a teletek nem elégitették ki és gyanut ébresztettek, akkor egyszerre rendkívül elszomorodott és elnémult, ami aztán igen hosszú ideig tartott. Dunya látta végre, hogy nehéz hazudni és meséket kitalálni s arra a meggyőződésre jutott, hogy legjobb bizonyos dolgokról hallgatni; de egyre világosabb lett, hogy szegény anyja rettenetes gyanut táplál.

Eszébe jutottak Alexandrova a fivére szavai, hogy anyja ihallgatta őt, mikor lázban beszélt, maga végtelen napra virradó éjjel, a Szvidrigajlov történet találkozás után; Vajjon nem hallott-e meg akkor valamit? Gyakran, néha néhány napi, sőt néhány heti sötét, bánatos hallgatás és zótalan könyök után a beteg asszony mintegy hiszterikusan megéltékült s egyszerre fenhangan kezdett beszélni a fiáról, reménységéről, a jövőről... Fantáziája néha nagyon különös volt. Igyekeztek őt megnyugtani, áltatni (ő maga talán jól is látta, hogy csak áltatják és meg akarják azzal nyugtatni), hanem azért ő csak beszélt.

A bűnös jelentkezése után öt hónap mulva mondták ki rá az ítéletet. Razumihin meglátogatta őt a börtönben, amikor csak lehetett, Szonya szintén. Végre bekövetkezett a válás: Dunya biztosította Rogyát, hogy ez a válás nem történik örökre, Razumihin szintén. Razumihin fiatal, heves fejében egészen megerősödött az a terv, hogy a következő három, négy évben, amennyire csak lehetséges, meg kell vetni alapját a jövőnek, összeszedni valami kis pénzt és Szibériába menni, amely minden téren a meggazdagodás helye s ahol a munkás és a töke kevés; ott megletelepedni abban a városban, ahol Rogya lesz és... mindnyájuknak együtt kezdeni új életet.

A bucsuzásnál mind sirtak. Raszkolnyikov az utolsó napokban ugyan gondolkozó volt, sokat kérdezősködött anyja felől s mindig nyugtalanodott miatta. Sőt már annyira aggodott anyja miatt, hogy Dunyát izgatottá tette vele. Megtudva, hogy anyja milyen beteg állapotban van, elbusult. Szonyával szemben, nem tudni miért, egész idő alatt nagyon szótlan volt. Szonya annak a pénznek a segítségével, melyet Szvidrigajlov adott, már régen elkészült arra, hogy követni fogja azt a rabzállító menetet, amelyben Rogya is lesz. Erről soha egy szó sem volt közte és Raszkolnyikov között, de mind ketten tudták, hogy ez úgy lesz. A legutolsó bucsuzásnál Raszkolnyikov különösen boldogulódott a nővére és Razumihinnek boldog jövőjöt ígérő, lángoló szavaira, amely akkor lesz, amikor majd ő kikerül

a fogságból s azt jövendőlte, hogy anyjának beteges állapota hamarabb véget fog érni, mint nyomorúsága. Végre ő és Szonya utra keltek. Két hónap mulva Dunyecska férjhez ment Razumihinhoz. A lakodalmom szomorú és csöndes volt. A meghívott vendégek közt voltak Petrovics Porfir és Zoszimov. Az utóbbi időben Razumihin igen erős elhatározású férfinak mutatkozott. Dunya vakon hitte, hogy Razumihin minde tervét végre fogja hajtani — de nemis lehetett nem hinnie: vas akarat mutatkozott ebben az emberben. A többi közt Razumihin megint eljárt az egyetemi előadásokra, hogy bevégezza a kurzust. Mindketten minden pillanatban a jövőre való tervezgetéssel voltak elfoglalva; mindketten erősen számítottak rá, hogy öt év alatt bizonyosan elföltöznek Szibériába. Addig az ideig abban reménykedtek, hogy ott van Szonya...

Alexandrova a Pulhéria örömmel áldotta meg leánya és Razumihin frigyét, de mintha e házasság után még szomorubb és aggodóbb lett volna. Razumihin, hogy néhány jó perccet szerezzen neki, a szegény diák és annak beteges apja esetét, majd azt is, hogy Rogya megégette magát és tized is volt, mikor a mult évben két kis gyereket kimentett a halál veszélyéből. A különben is zilált kedélyű Alexandrova Pulhériát e két eset hallatára rendkívül elragadtatás fogta el. Szüntelenül arról beszélt, még az utcán is előfogta az embereket (habár Dunya mindig kísérte őt). Az omnibuszokban, boltokban, mihielyt hallgatóra talált, bárki lett legyen is az, a fiára, annak hírlapi cikkére vitte a beszélgetést, aztán arra, hogy miképp segítette azt a tanulóársát, hogy égette meg magát a tüzeset alkalmával, stb. Dunyecska már nem tudta, hogy tartóztassa őt vissza. Az ilyenkor mutatkozott, izgatott, beteges állapotban kívül attól is félti kezdett, hogy valakinek eszébe juthat a Raszkolnyikov vezeték neve, visszaemlékezve a lejólyt törényszéki tárgyalásra s beszélni talál erről. Alexandrova Pulhéria megtudta, hogy hol laknak a tűzveszélyből kimentett gyerekek s minden áron meg akarta azokat látogatni. Végre nyugtalansága a végsőigig növekedett. Néha egyszerre csak rákezdte a cirást, gyakran betegeskedett s lábában félt beszélt. Egyszer egy reggel egyenesen kijelentette, hogy az ő számítása szerint Rogyának nemsokára meg kell érkeznie, mert ő emlékezik, hogy mikor Rogya tőle elbusuzott, maga említette, hogy kilenc hónap mulva kell őt visszavárni. Ugyan ezért el kezdte a házban rendezkedni s készült a viszontlátásra, kezdte berendezni Rogya számára a szobát (a saját magáét), tisztogatta a burtorokát, kimosta a régi függönyöket s ujjakat aggattott fel, stb. Dunvát ez nagyon bántotta, de hallgatott sőt maga is segítette a szobát a bátyja számára rendezni hozni. Egy izgatott nap után, amelyet Alexandrova Pulhéria folytossan magánkiül örömben, örvendő ábrándozások és könyök közt élt át, éjjel rosszul lett és reggelre már teljes láb és önkívület vett rajta erőt. Hideg-láza volt. Két hét mulva meghalt. Félrebeszélésében oly száraznak ejtett, amelyből azt lehetett következtetni, hogy ő sokkal inkább gyanította fiának rettenetes sorsát, mint kpzelték.

Raszkolnyikov sokáig nem tudta meg anyja halálát, habár Pétervárról mindjárt Szibériába történt elvittele óta állandó levelezést folytattott. A levelezést Szonya közvetítette, aki minden hónapban pontosan irt Pétervárra Razumihin címére s minden hónapban pontosan megkapta a feleletet Pétervárról. Szonya leveleit kezdetben Dunya és Razumihin száraznak, nem kielégítőnek találták: de végre mindketten abban állapodtak meg, hogy nem

(Folytatjuk.)

JOHN NÉMETH

457 Washington Street, New York. N.Y.

New York állam törvényei szerint bejegyezve.

MAGYAROK ÓVAKODJATOK!

Százan meg százan veszítették el ismét kezeses kerestetük. Amit éveken keresztül emberfeletti munkával, szenvedések és nélkülözések árán centenkint összekuporgattak, mind elvesztették egy pillanat alatt néhány ember lelketlensége miatt. Elvesztették pedig, mert a magyarák régi szokás szerint rábizzák pénzüket az első jött-mentre, aki szép szóval hitetgeti, ámítja őket. Rábizzák olyanokra, kiket előzőleg soha az életben nem ismertek, olyanokra, kikről az egész világ tudja, hogy a véres verejtékek megkeresett és becsületükre bízott idegen pénzzel vagy börzei-, vagy ház-és telekvásárlási spekulációkat űznek. Rábizzák olyanokra, akik csak most kezdik meg, csak most rendezik be üzletüket azon pénzekkel, melyeket a magyaraktól "takarékbetét" gyanánt megkaparintanak.

Testvérek! Okuljanak végre a mások kárán és óvakodjanak mindenkitől, akit mint megbízható embert regóta nem ismernek, óvakodjanak mindenkitől, ki pénzüket akár mint takarékbetét, akár megörzés ürügye alatt birtokába ejteni akarja, mert egyedül az állam,

vagy az állam által garantált nagy bankok és postatakarékpénztárak vannak hivatva takarékbetétek kezelésére.

Ha van megtakarított pénzü, küldjék azt haza rokonainknak, vagy az állami postatakarékpénztárnak. Azután nyugodtan aludhatnak. De csakis olyannal küldjék pénzüket, kinek tisztességes szándékairól meg vannak győződve, kinek becsületességében a gyanunk meg az árnyéka sem fér és aki főképpen takarékbetéteket nem fogad el.

Forduljanak tehát összes ügyeikkel nyugodtan a JOHN NÉMETH céghez, mert ez nem fogad el, nem kezel takarékbetéteket, nem spekulál idegen pénzekkel, hanem pusztán a pénzek hazaküldésével és hajójegyek elárulásával foglalkozik. A JOHN NÉMETH cég hamincesztendő óta becsületben fennáll, nincsen magyar Amerikában, aki ne ismerné, nincsen aki nem volna meggyőződve, hogy a ráruházott közbizalmat teljes mértékben megérdemli.

Igaz üdvözléssel
NÉMETH JÁNOS,
v. cs. és kir. konzuli ügyvivő, President.
SÜRGÖNYI ÉS POSTAI PÉNZKÜLDÉS.

EGYLETI HIREK.

Cleveland, O. A szövetség 11-ik osztálya 1911 február hó 5-én a Deutsche Bundes Hallban (1899 W. 25th St.) szinelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül A Betörő. Belépti díj 25 cent.

Elizabethporth, N. J. Szövetségünk 5-ik osztálya február 4-én, szombaton este 8 órakor a Kossuth Hallban (463 Jersey St.) felolvasást tartat. A felolvasás tárgya: Mit akarnak a szocialisták? Felolvasó: Tarcai Lajos elvtárs.

McKeesport, Pa. A szövetség 9-ik osztályában a következő előadások tartatnak: 1911 február 2-án A betegségek keletkezésének okai s az azok elleni küzdelem. Előadó Nagy Elemér elvtárs.

Pasac, N. J. A szövetség 4-ik osztálya február 3-án, pénteken este 8 órakor a Molitorisz Hallban (246 — 3rd St.) felolvasást tartat. A felolvasás tárgya: A bérmunkás helyzete a mai társadalomban. Felolvasó: Tarcai Lajos elvtárs.

St. Louis, Mo. A szövetség 44-ik osztálya 1911 február 18-án a Freimut'z Hallban (So. Vandeventer és Clayton Ave.-k sarkán) nagy árcsocs bált rendez.

HIRDETÉSEK.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség I. osztálya.

1911 február 18-án, szombat este műsorral és táncal egybekötött

KEDÉLYES ESTÉLYT

rendez a NÉPAKARAT-NYOMDA alapja javára a PROGRESS HALL újonnan átalakított alsó termében (28—30 Ave. A., a 2-ik és 3-ik utcák között).

— Belépjő díj ruháttárral együtt 20 cent. —

PÁRTOLJUK AZOKAT, AKIK BENNÜN-KET PÁRTOLNAK!

ELVTARSAK!

Ha PÉNZT akarnak küldeni a világ bármely részébe;

Ha HAJÓJEGYET akarnak venni;

Ha KÖZJEGYZŐI ügyet akarnak szakszerűen elintéztetni;

Ha INGATLANT akarnak venni vagy eladni;

Ha BÄRMILYEN ügyben lelkiismeretes tanácsot akarnak kapni

forduljanak az alábbi megbízható céghez:

MARKOWITZ & MANDULA

Bank-hajó- és vasuti jegy üzlet. Közjegyzői iroda.

121 Military Road, BUFFALO, N. Y.

PAPP MIKLÓS

Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldő, közjegyző és tüzbiztosító irodája

929 Lorain Ave., (a W. 41-ik utca közelében) CLEVELAND, O.

\$13.000.00 biztosíték az államkincstár. hajótársulatok és pénztintézeteknél.

„Munkás Otthon“

MAGYAR BOR-, SÖRCSARNOK ÉS ÉTTEREM.

435 EAST 5th ST.

az Ave. A. és 1-55 Ave. közti, NEW YORK

Kitünő étterem családok részére, mindig a legzöltebb ételekkel. Teljes este 20 cent

Az East Side legkedveltebb szórakozó helye.

Minden este hangverseny szabad bemenettel.

Bel- és külföldi borok. Finom szivarok

Kitünő biliárdasztalok.

JENDRIK JÓZSEF, tulajdonos.

MONDOK ISTVÁN

4230 Leading Ave (Goodfellow Hall szemből) CLEVELAND, OHIO.

Baromfi és tojás minden időben kapható úgy a háznál, mint a marketen. — Kérem a magyarság szives pártfogását!

FIGYELEM!

Van szerencsém a Buffalo és környéki magyarságnak becses tudomására hozni, hogy a Klein Jenő-féle MAGYAR RUHA ÉS CIPŐ-ÜZLETET (1927 Niagara St.) átvetttem, amelyre a 2057 Niagara St.-en lévő órászüzetemmel bővíttem ki. Minden szakmába vágó javításokat elfogadok.

Számos pártfogást kérva, vagyok Elvtársi üdvözléssel

KELEMEN BÉLE, órák és aranyművés.

Telephone 2993—79th.

Mrs. F. PILAT SZÜLÉSZNŐ.

Ajánlja magát az elvtársak figyelmébe.

1443 AVENUE A, NEW YORK

Telephone: 8325L Central

KATOLIN JÁNOS

Közismert magyar fényképész.

3513 N. Broadway St. Louis, Mo.

Előre adu fényképeket készít, valamint nagyit és színes képeket csinál.

Höldek és elvtársak részére jutányos árban.

Fióküzlet:

12th St. & Madison Ave., Madison, Ill.

Figyelem! Magyarok!

ALBÓK REGINA

MAGYAR ÉTTERME ÉS KÁVÉHAZA

2317 Abbey Ave., Cleveland, O.

Hideg és meleg ételek minden időben kaphatók.

SARKÓZY SÁNDOR

magyar borbély és fodrász

(Pathó István utóda.)

544 EAST 6-ik UTCA

Az Ave. B. közelében NEW YORK

SZABÓ TESTVÉREK

üzletét keresse föl, ahol kitünő izletes hurka, kolbász, paprikás szalonna, sódor, disznósajt, szalámi és egyéb hentesáru kapható

Vidéki megrendeléseknél 25 foton fölül wholesale-árt számotok

A clevelandi egyleteknek szintén wholesale-árt számotok.

Üzlethelyiségek:

2115 W. 42nd St. W. Side Market No. 30.

East Side Market No. 73.

Telefon: Cuy. Central 3503K.

RAKÓCZI SZÁLLODA

97 EAST 4th STREET, NEW YORK

Kifogástalan magyar konyha. — Bel- és külföldi italok. — 28 szoba; a New Yorkon átutazókak megbízható és kellemes otthon.

PÉTER LAJOS, tulajdonos.

„SZABADSÁG“

KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

1568 SECOND AVENUE

A 81-ik és 82-ik utcák között NEW YORK

Helyiségem a modern igényeknek megfelelően van berendezve. Minden este elsőrangú igényzene.

Az elvtársak pártolását kéri Hoffman József és neje tulajdonosok.

Tel. 5806 Lenox.

MAGYAR VIRÁGÜZLET

MENDELSON ES CHAJET

1341 2nd Ave. a 70-ik és 71. utcák közti

Elvállal mulatsági dekorációk, lakodalmi csokrok, menyasszonyi koszorúk és temetkezési munkák elkészítését.

DEUTSCH BROS. BANKÁROK

319 E. HOUSTON ST. NEW YORK

HAJÓ ÉS VASUTI JEGYEK PÉNZKÜLDÉSÉK ÉS ÓHÁZAI OKIRATOK ELINTÉZÉSÉT

LELKIISMERETESEN ELVÉGEZÜNK

319 E. HOUSTON ST. NEW YORK

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE

738 E. 9th St. N. Y.

A mosást elhozza a készre házhoz szállítja.

FIGYELEM!

Szives figyelmébe ajánlom a t. munkástársaknak, hogy a saját préselésű, kiforrat szőlőlé gallononként és poharanként kapható.

SEPELYA MIHALYNAI,

515 E. 6th St. NEW YORK

Az Aveó A. és B. között,

SZERVEZETT MUNKÁSOK, AZT PÁRTOLJATOK, AKI TITEKET PÁRTOL!

Diana krém és szappan 75c.

Liliom arckrém 25—50c.

Liliom szappan 25c.

Liliom aretej 25—50c.

Diana hajfestő 50—75c.

Diana hajhullás és korpa ellen 50—100c.

Diana sósborszesz 50c.

Czvetko es Csekey

Ha jó bort akar inni, izelje meg

2073 W. 29th Street, Cleveland, O.

(Lorain és Chattam Ave.-k között.)

hol saját préselésű vörös és fehér borokat kaphat hordóval vagy gallon számmra. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Dr. A. B. WALLACE FOGORVOS

Foghuzás fájdalom nélkül. — Biztos és sikeres munka!

A posta épületében. SO. SHARON, PA.

Rendelő órák: D. e. 9-től 12-ig; d. u. 1-től 6ig; este 7-től 8-ig.

C. J. MEHLER

HEMET ORVOS SHARON, PA.

Telefon számok (Bell Phones): Lakása: 473—3 Iroda: 473—2

gyógyít mindenféle gyógyítható betegségeket. Amit ósszággal nem lehet, azt a legsikeresebben operációkkal végzi.

Kitünő férfi, női- és gyermek-orvos. Nem csinál humbergot!

Átinden beteget lelkiismeretesen megvizsgál és azt kezeli.

Ha betegsége segíteni akar, bármily régi keletű is az, keresse föl a lelkiismeretes r. C. J. Mehler orvost, a Hamori Bank épületében.

Telefon-hívásra azonnal megy.

Rendelő órák: délután 1—3-ig; este 7—8-ig.

„UJ VILÁG“

KÁVÉHAZ ÉS VÉNDÉGLŐ.

1567 2nd Ave. 81 és 82-ik utcák közti

J. NAGY, tulajdonos.

6 magyar konyha. Figyelmes kiszolgálás. A ádogosok, szerelők és iamunkások gyülesező helye — Kéri az elvtársak támogatását.

Tel. 3599 L. Market.

COMMERCIAL Caffe and Restaurant

95 Mercer St. Newark, N. J.

Kitünő magyar konyha. Importált bel- és külföldi borok. Hölgyek részére külön étterem

Pontos kiszolgálás.

A t. magyarság b. pártfogását kéri WEISS ARNOLD, tulajdonos.

MOLITORISZ JOZSEF SZALONJA, ÉTTERME ÉS KÁVÉHAZA.

246 3rd Street - - Tel.: 37-J

PASSAIC, N. J.

6 magyar konyha; finom sörök és importált italok

szalokra és lakodalomra alkalmas helyiség díjtalanul áll a t. közönség rendelkezésére.

Saladok találkozóhelye. — Előzékeny kiszolgálás.

Minden szombat este táncvigalom.

Vidékieknek bármilyen ügyben szivesen adok utbaigazítást.

KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET

400 drb. 65 centes új dupla ma

gyar lemezről; 25 centes új ben

gerekű, zeneköla, kotta, olvasó

könyv, regény, angol-magyar szó

tár, óra, pipa, gyűrű, szindarab és

más házi cikkek. Olcsó beszelés

gépek és hangszerek.

Ocska gépet becserelek.

Vidékre pontos kiszolgálás!

FAZEKAS LAJOS

328 East 78th Street, NEW YORK

A MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLETEK SZÖVETKEZETE:

Haláleseti illeték 1000 dollár

Femetési költség 100 dollár

Teljes munkaképtelenségénél segély 500 dollár

Heti betegsegely 6 dollár

Minden magyarnak kötelessége lennie beállani ebbe a legnagyobb, legrégebb és legolcsóbb testületbe.

Mindenféle felvilágosítást szivesen ad a titkári hivatal. Cim:

FRANK SZLOVENSZKY,

Cor. State & Butler Sts. Bridgeport, Conn.

Telephone: Grand 520x

BIRNBAUM A.

HAJÓJEGYEK ÉS PÉNZKÜLDÉS A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE

445 THIRD ST. MILWAUKEE, WIS

Dr. Herbst Lajos

FOGORVOS

323 East 4th st.

(Avenue C. és D. között) NEW YORK.

KISS ERNŐ

a legnépszerűbb magyar bankár Clevelandban, saját házában levő új helyiségébe költözött.

2050 W. 25th STREET az új helyiség címe.

Az egyedüli magyar bankár Clevelandban, aki sürgönyileg küld pénzt az ó-hazába. Hajójegyek minden vonalra.

Jogügyi és közjegyzői iroda.

DR. KIRÁLY LÁSZLÓ BÉLA.

MAGYAR ORVOS

209 UNION STREET, SO. SHARON, PA.

South Sharon egyik legmegbízhatóbb orvosa. Beszél magyarul, németül, angolul és tótul.

A családok szives figyelmébe ajánlja magát.

Chicago legmegbízhatóbb női-ruhakereskedése a

Blue Front Cloak and Suit Store

1316 MILWAUKEE AVE.

— Magyar üzlet. —

Remekbe illő menyasszonyi ruhákat nagy választékban tart raktáron és rendelésre is készit. Ugyisint minden más egyéb női ruhákat is.

Téli kabátok dus választékban rendkívül olcsó árakon.

Próbálja meg egyszer és mindig ott fog vásárolni.

— Mindentéle nyelven beszél. —

Fischer J. Salamon

chicagói magyar könyvnyomda

1223 S. ASHLAND AVE.

M. SCHREIBER

FÉRFI SZABÓ

2983 Lorain Ave. Cleveland, O.

ST. URBAN vendéglője

2403 Abbey Avenue, Cleveland, O.

Nálam mindenféle ételek és italok minden időben kapható. Billiárd, Pool.

Kérem a t. magyarság pártfogását.

Dr. TÖRÖK MIKSA

Gyakorló orvos és sebész.

A "College of Medicine and Surgery" orvosi akadémia tanára.

Az "American" kórház sebészeti és női betegségek osztályának főorvosa.

A West Side Charities Dispensary volt rendelő orvosa.

és a női gyógyászati osztály specialistája.

901-903 W. 12th St. CHICAGO, Ill.

Rendel: délután 8—10-ig, este 6—8-ig;

Rendel az "American" kórházban: Monroe St. és Hoyme Ave. sarkán. Tel. West 2484. délután 2—5-ig.

BELDEGREEN

MAGYAR FÉNYKÉPÉSZ

33 Ave. C. NEW YORK.

Nyitva vasár- és ünnepnapon is

Dr. BIEBER E. LAJOS

magyar fogorvos

383 EAST EIGHT STREET.

Avenue C. és D. között, NEW YORK

Chicago Magyar Orvos

Dr. Löwinger Erno

az összes orvosi tudományok tudora.

1858 GRAND AVENUE. CHICAGO, ILL.